

PAŹDZIERNIK 2020

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie.

MGR JOANNA BECZKOWSKA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIWERSYTET ŁÓDZKI

MONITOR KOREAŃSKI

PAŹDZIERNIK 2020

KOLEJNY KONFLIKT MIĘDZY MINISTERSTWEM SPRAWIEDLIWOŚCI A PROKURATURĄ

Śledztwo związane z oszustwami finansowymi funduszy inwestycyjnych ujawniło możliwe powiązania z obecną i poprzednią władzą. W rezultacie zaostrzył się konflikt między szefową Ministerstwa Sprawiedliwości a prokuratorem generalnym. Czy administracji Moon Jae-ina uda się przeprowadzić reformę prokuratury i sądownictwa?

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

3 października: zakaz demonstracji w stolicy podzielił scenę polityczną i społeczeństwo. Na początek października w Korei Południowej przypadają święta narodowe, jak Dzień Hangeul, które zazwyczaj są okazją do wyrażenia poparcia lub sprzeciwu wobec rządu. W tym roku wprowadzono jednak zakaz demonstracji powyżej dziesięciu osób ze względu na panującą pandemię COVID-19. Został on jednak złamany w sierpniu (Dzień Niepodległości), w rezultacie czego doszło do znacznego zwiększenia liczby zakażeń COVID-19. Aby uniknąć podobnej sytuacji w Dzień Pamięci Założenia Państwa (3 października) plac Gwanghwamun został zablokowany przez policyjne autobusy. Ponadto zmobilizowano znaczne siły policyjne, aby uniemożliwić organizowanie zgromadzeń w centrum stolicy. Według opublikowanego sondażu większość wyborców opozycyjnej partii Siła Narodu uznała zastosowane środki prewencyjne za przesadne – odmiennego zdania byli wyborcy rządzącej Partii Demokratycznej. Największa partia opozycyjna oskarżyła rząd o łamanie prawa do zgromadzeń. Ostatecznie zezwolono na demonstracje „drive thru”.

6 października: rząd ogłosił planowane zmiany w prawie dotyczącym aborcji. W ubiegłym roku Trybunał Konstytucyjny orzekł, że aborcja nie może podlegać karze. W związku z tym rząd został zobowiązany do rewizji odpowiednich ustaw dotyczących aborcji. 6 października ogłoszono planowane zmiany, które mają dopuszczać terminację ciąży do czternastego tygodnia dla każdej kobiety, a w przypadku przestępstw seksualnych, zagrożenia dla zdrowia matki lub wykazywania przez płód

oznak poważnych wad wrodzonych do dwudziestego czwartego tygodnia. Decyzja ta spotkała się natychmiast z falą krytyki organizacji prokobiecych. Część polityków Partii Demokratycznej również poparło całkowite zniesienie zakazu aborcji, nie zgadzając się z rządową propozycją. Mniejszościowa Partia Sprawiedliwości nazwała proponowane zmiany „degradacją kobiecych praw człowieka” w obliczu orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Obecna ustawa karna stanowi, że kobieta może podlegać karze do roku pozbawienia wolności za dokonanie aborcji, a terminacja ciąży jest prawnie dozwolona jedynie w przypadku gwałtu lub zagrożenia dla zdrowia przyszłej matki.

6 października: promocja nauki języka koreańskiego ma stać się jednym z filarów Nowej Polityki Północnej i Południowej. Prezydent Moon Jae-in ogłosił, że rząd zamierza stworzyć „bardziej systematyczne” programy wsparcia nauki języka koreańskiego jako część Nowej Polityki Północnej i Południowej, mającej na celu rozwój relacji dwustronnych z Rosją, Azją Centralną oraz Południowo-Wschodnią. Ministerstwo Kultury odnotowało w ostatnich latach znaczny wzrost globalnego zainteresowania językiem koreańskim. Obecnie na świecie działa 213 Instytutów Króla Sejonga, z czego dwa znajdują się w Polsce.

16 października: ponad dwudziestu parlamentarzystów zostało oskarżonych o naruszenie prawa wyborczego. Prokuratura przedstawiła zarzuty zarówno członkom rządzącej Partii Demokratycznej, jak i opozycyjnej partii Siła Narodu oraz ugrupowaniom mniejszościowym. Zarzuty zostały przedstawione w ostatnim momencie przed upływem terminu przedawnienia naruszeń prawa wyborczego w czasie kwietniowych wyborów parlamentarnych. Parlamentarzyści zostali oskarżeni m.in.: o nielegalne prowadzenie kampanii przed terminem ogłoszenia wyborów czy składanie fałszywych oskarżeń wobec kontrkandydatów. Fałszowanie sondaży przedwyborczych oraz oferowanie różnych korzyści w zamian za wsparcie w wyborach również uznawane jest za naruszenie prawa wyborczego. Zarzuty prokuratury spotkały się z krytyką największej partii opozycyjnej, natomiast rządząca Partia Demokratyczna uznała to za postęp, gdyż w poprzednich wyborach więcej jej członków było oskarżanych o naruszanie prawa wyborczego.

20 października: zamknięcie elektrowni jądrowej w Gyeongju było niezgodne z interesem gospodarczym państwa. Rada Audytu i Inspekcji (BAI), która zajmuje się kontrolą funkcjonowania organów państwowych i administracyjnych, przeprowadziła inspekcję wcześniejszego zamknięcia reaktora Wolsong-1. Wyłączenie reaktora w 2018 roku było częścią „zielonej polityki” prezydenta Moon Jae-ina, która ma na celu stopniowe zamykanie elektrowni atomowych i zwiększanie źródeł energii odnawialnej. Należy podkreślić, że był to najstarszy funkcjonujący reaktor. W 2012 roku rząd Park Geun-hye podjął decyzję o przedłużeniu jego funkcjonowania do 2022 roku. Wcześniejsze wyłączenie

rektora spotkało się ze sprzeciwem opozycji oraz zwolenników energii jądrowej, co było przyczyną zlecenia audytu BAI. Wyniki inspekcji wykazały, że były minister przemysłu Paik Un-gyu oraz odpowiedzialna za zamknięcie państwowa spółka Korea Hydro-Nuclear Power (KHNP) nieprawidłowo oszacowali korzyści związane z redukcją kosztów po zamknięciu reaktora. BAI orzekła, że z punktu widzenia rentowności reaktora decyzja o jego wcześniejszym zamknięciu nie była słuszna, jednakże oprócz czynnika ekonomicznego Ministerstwo Przemysłu brało pod uwagę inne aspekty, jak bezpieczeństwo i opinie lokalnej społeczności. Z tych powodów nie wniesiono oskarżeń przeciwko urzędnikom Ministerstwa.

22 października: opozycja wezwała do wszczęcia niezależnego śledztwa w sprawie skandalu finansowego. Opozycja pod przewodnictwem partii Siła Narodu złożyła w Zgromadzeniu Narodowym projekt legislacyjny dotyczący wszczęcia niezależnego specjalnego śledztwa w sprawie oszustw funduszy inwestycyjnych Lime i Optimus. Według opozycji niezależne śledztwo jest jedyną możliwością rozwiązania problemu narastającego skandalu, w który mogą być zaangażowani wysocy rangą urzędnicy oraz prokuratorzy. Obecnie jest prowadzone śledztwo prokuratury w sprawie wyżej wymienionych funduszy, jednak zarówno Ministerstwo Sprawiedliwości, jak i opozycja skrytykowały brak znaczących postępów. Sprawa ta przybrała także charakter skandalu politycznego, gdy jeden z kluczowych podejrzanych wskazał polityków opozycji jako zamieszanych w oszustwa. W rezultacie partia Siła Narodu odnotowała spadek popularności.

22 października: Korea Południowa ma zostać przekształcona w „globalnego lidera miast przyszłości”. Od kilku miesięcy prezydent Moon Jae-in promuje inicjatywę „Koreańskiego Nowego Ładu”, jako możliwości wyjścia z kryzysu gospodarczego. Inicjatywa ta ma skupiać się na wykorzystaniu nowych technologii nie tylko w przemyśle, ale także dla ochrony środowiska. Podczas wizyty w Songdo, nowoczesnym mieście biznesowym utworzonym na sztucznie usypanej wyspie, Prezydent ogłosił, że rząd zamierza przeznaczyć prawie 9 mld USD na rozwój „inteligentnych miast” (smart city). Według Prezydenta przekształcenie miast w „inteligentne” stało się „nieuniknioną przyszłością” i należy jak najszybciej zająć miejsce lidera tego typu rozwiązań. Pierwszym etapem przekształcania koreańskich miast ma być cyfryzacja infrastruktury publicznej – jak drogi czy połączenia kolejowe – zgodnie z koncepcją *Internet of things*. Oznacza to wykorzystanie usług sieciowych do monitorowania i zarządzania miejskim ruchem. Warto dodać, że w tym miesiącu w stolicy rozpoczęto wprowadzanie darmowej sieci wi-fi w mieście i środkach komunikacji publicznej.

23 października: wymiana kulturowa w ramach ASEAN+3 ma ulec zwiększeniu. Ministrowie kultury państw stowarzyszonych w ASEAN+3, w

tym Korei Południowej, omówili możliwości współpracy na płaszczyźnie kultury pomimo pandemii COVID-19. Odbywające się co dwa lata spotkanie ministrów kultury było zaplanowane na początku tego roku w Kambodży – ostatecznie zostało przesunięte i przyjęło formę wideokonferencji. Wszyscy ministrowie zgodzili się, że współpraca w sektorach kultury powinna być kontynuowana oraz rozszerzana, niezależnie od sytuacji epidemiologicznej. Minister kultury, sportu i turystyki Park Yang-woo zaproponował stowarzyszeniu ASEAN powołanie dwustronnych organizacji zajmujących się promocją sztuki i dziedzictwa kulturowego. Należy przypomnieć, że dyplomacja kulturowa jest jednym z filarów Nowej Polityki Południowej prezydenta Moon Jae-ina, która ma na celu zwiększenie współpracy z państwami Azji Południowo-Wschodniej.

26 października: pomimo kontrowersji rząd nie wstrzymał darmowego programu szczepień przeciwko grypie. Prezydent Moon Jae-in uspokajał naród, zapewniając, że program darmowych szczepień dla wybranych grup społecznych jest bezpieczny. W tym miesiącu odnotowano ponad sześćdziesiąt przypadków zgonów w ciągu kilku dni od szczepienia się przeciwko grypie, co spowodowało społeczną panikę. Według rządu należy jednak wykluczyć powikłania z incydentem, który miał miejsce w zeszłym miesiącu, kiedy to szczepionki były przewożone w nieodpowiednich warunkach, przez co chwilowo wstrzymano program. Prezydent Moon Jae-in zapewnił, że oferowane w ramach rządowego programu szczepionki są najwyższej jakości. Natomiast Koreańska Agencja Kontroli i Zapobiegania Chorobom oświadczyła, że liczba powikłań po podaniu szczepionki nie odbiega od normy. Ponadto agencja przewiduje, że dzięki szczepieniom i utrzymywaniu społecznego dystansu związanego z COVID-19 w tym sezonie grypowym zmniejszy się ilość zakażeń.

II. KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

6 października: perspektywy współpracy przy tworzeniu Centralnego Portu Komunikacyjnego zostały omówione przez Polskę i Koreę Południową. Ambasador Korei Południowej Sun Mira spotkała się z pełnomocnikiem rządu ds. CPK Marcinem Horałą. Spotkanie miało na celu omówienie możliwości współpracy Polski i Korei Południowej przy realizacji projektu CPK. Zakres współpracy ma obejmować m.in.: dzielenie się doświadczeniem przy zarządzaniu dużym portem lotniczym, takim jak Incheon.

7 października: w Polsce powstanie kolejna koreańska fabryka podzespołów do samochodów elektrycznych. Spółka LS EV Poland,

należąca do koreańskiego koncernu LS Cable & System kupiła w Dzierżanowie nową działkę budowlaną. Oznacza to, że koreańska firma planuje otworzyć w Polsce trzeci zakład produkujący komponenty elektroniczne. LS Cable & System działa na polskim rynku od 2017 roku. W ubiegłym roku spółka otworzyła już jeden zakład w Dzierżonowie. Otwarcie nowego zakładu w tej samej lokalizacji ma zapewnić wzrost mocy produkcyjnych. W Polsce LS Cable & System produkuje przede wszystkim komponenty do samochodów elektrycznych, a także kable światłowodowe.

14-16 października: współpraca międzyregionalna została omówiona przez Rumunię i Koreę Południową. Delegacja ambasady Korei Południowej w Rumunii spotkała się z władzami lokalnymi miast Konstanca i Tulcza, aby omówić możliwości współpracy z wybranymi regionami Korei Południowej. Podczas spotkań skupiono się na współpracy gospodarczej.

20 października: w Seulu odbyło się forum współpracy gospodarczej w formacie V4 Plus. W wydarzeniu uczestniczyli ambasadorzy Polski, Węgier, Słowacji i Czech oraz przedstawiciele południowokoreańskiego rządu. Spotkaniu przewodniczył wiceminister handlu Park Ki-young. Forum było okazją do omówienia współpracy gospodarczej Grupy Wyszehradzkiej z Koreą Południową.

20 października: relacje dwustronne zostały omówione przez szefów MSZ Polski i Korei Południowej. Ministrowie spraw zagranicznych Kang Kyung-wha i Zbigniew Rau omówili w rozmowie telefonicznej najważniejsze kwestie związane z dwustronną współpracą. Rozmowa została zainicjowana przez stronę południowokoreańską, która poszukuje poparcia dla Yoo Myung-hee na stanowisko dyrektora generalnego Światowej Organizacji Handlu. W kwestii rozwoju strategicznego partnerstwa minister Rau wyraził nadzieję na rozszerzenie współpracy w zakresie cyberbezpieczeństwa, zarządzania zasobami wodnymi oraz ochrony zdrowia. Natomiast minister Kang Kyung-wha poprosiła o wsparcie dla działalności koreańskich firm w Polsce, w tym udziału w budowie Centralnego Portu Komunikacyjnego.

30 października: koreańska spółka Doosan ogłosiła budowę drugiej fabryki na Węgrzech. W celu zwiększenia możliwości produkcyjnych komponentów do baterii do samochodów elektrycznych, Doosan ma zainwestować 205 milionów euro w budowę drugiego europejskiego zakładu. Węgierska Agencja Promocji Inwestycji (HIPA) ogłosiła, że „po raz drugi” wybrano Węgry, po ocenie innych możliwych lokalizacji w Europie. Według HIPA wybór ten był podyktowany „odpowiednią infrastrukturą, rozwiniętym środowiskiem biznesowym oraz bezpiecznym łańcuchem dostaw”. Węgierski rząd zamierza wesprzeć inwestycję w postaci grantu, którego wysokość jest obecnie omawiana z Doosan i Komisją Europejską. Warto przypomnieć, że pierwsza fabryka Doosan została wybudowana na Węgrzech przy wsparciu rządu w postaci grantu

wynoszącego 15 milionów euro. Według ministra spraw zagranicznych Pétera Szijjártó, dzięki obecności Doosan Węgry staną się europejskim liderem w produkcji folii miedzianych wykorzystywanych w samochodach elektrycznych.

III. RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

8 października: w ostatnim roku znacznie wzrosła krytyka Seulu w północnokoreańskich mediach. Według badań przeprowadzonych przez Ministerstwo ds. Zjednoczenia, w porównaniu z 2018 rokiem sześciokrotnie wzrosła liczba negatywnych względem Korei Południowej artykułów i przekazów medialnych publikowanych w Korei Północnej. Badanie obejmowało treści publikowane przez dziennik Rodong Sinmun, stronę internetową Uriminzokkiri oraz Koreańską Centralną Agencję Prasową. Tylko w 2020 roku północnokoreańskie media opublikowały około sześciuset artykułów krytycznych w stosunku do Seulu – najwięcej w czerwcu, kiedy doszło do kryzysu związanego z wysadzeniem biura łącznikowego w Kaseong. Co interesujące, z danych Ministerstwa wynika, że od tego czasu znacznie zmalała ilość północnokoreańskiej krytyki. Najwięcej negatywnych treści znajduje się na propagandowej witrynie Uriminzokkiri – warto zaznaczyć, że portal ten jest zablokowany w Korei Południowej.

11 października: przemówienie przewodniczącego Kim Jong-una obudziło nadzieję na powrót do dialogu międzykoreańskiego. Przemówienie Kim Jong-una oraz wojskowa parada z okazji 75. rocznicy założenia Partii Pracy Korei zostały poddane szczegółowej analizie w trakcie posiedzenia Rady ds. Bezpieczeństwa Narodowego w Błękitnym Domu. Zwrócono uwagę, że przemówienie północnokoreańskiego przywódcy było utrzymane w nietypowym „przyjacielskim” tonie. Kim Jong-un odniósł się do pandemii COVID-19, wyrażając nadzieję na szybkie opanowanie tego globalnego problemu. Następnie przekazał „życzenia” dla „rodaków na Południu” oraz zasugerował, że gdy „nadejdzie dzień, kiedy kryzys zdrowotny dobiegnie końca”, obie Koree „ponownie wezmą się za rękę”. Według specjalistów mógł to być sygnał, wyrażający chęć wznowienia relacji międzykoreańskich lub próba załagodzenia napięcia po zabiciu południowokoreańskiego urzędnika w zeszłym miesiącu. Jednocześnie wojskowa parada była manifestacją siły Korei Północnej – przedstawiono nowe mundury dla żołnierzy, zmodernizowane czołgi czy jedną z największych dotąd zaprezentowanych rakiet międzykontynentalnych.

23 października: opozycja zbojkotowała plany wznowienia programu turystycznego w strefie zdemilitaryzowanej. Członkowie partii Siła Narodu, którzy zasiadają w Komisji ds. Obrony Narodowej w

Zgromadzeniu Narodowym oskarżyli administrację Moon Jae-ina o zbyt pośpieszne wznowienie programu wycieczek do Panmundżom. Według opozycji Korea Północna niedostatecznie wyjaśniła sprawę śmierci południowokoreańskiego urzędnika sprzed miesiąca. Opozycja wskazała, że w tej sytuacji zamiast wznawiania programu turystycznego, należałoby wszcząć oficjalny protest wobec KRLD. Ministerstwo ds. Zjednoczenia planuje zezwolić na wycieczki do Panmundżom od listopada, po ponad rocznym zawieszeniu programu ze względu na afrykański pomór świń.

30 października: Seul wezwał KRLD do przekształcenia strefy zdemilitaryzowanej w „strefę pokoju”. Minister ds. Zjednoczenia Lee In-young wezwał KRLD do współpracy w przekształcanie obszaru granicznego w „eksperymentalną przestrzeń koegzystencji”. Według Ministra strefa zdemilitaryzowana może stanowić obszar, w którym „przetestuje się” możliwości stworzenia trwałego pokoju na Półwyspie Koreańskim. Miały to być obszar, w którym obie Koree współpracowałyby w zakresie kwestii istotnych dla obu państw. Minister ds. Zjednoczenia przemawiał na forum zorganizowanym w przygranicznym mieście Cherwon, które służyło omówieniu strategii przekształcenia strefy zdemilitaryzowanej w „strefę pokoju”, zgodnie z propozycją prezydenta Moon Jae-ina. Po raz pierwszy południowokoreański Prezydent zasugerował przekształcenie w strefę współpracy jednej z najbardziej ufortyfikowanych granic w 2018 podczas posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego ONZ.

30 października: KRLD ponownie obwiniła Stany Zjednoczone o rozpoczęcie wojny koreańskiej. Północnokoreańskie propagandowe media ponownie zaczęły promować narrację o amerykańskiej inwazji jako przyczynie wybuchu konfliktu w latach 1950-1953. Powrót do narracji o „imperialistycznej inwazji” to rezultat przemówienia Xi Jinpinga z okazji 70. rocznicy przystąpienia Chin do wojny koreańskiej, w którym zawarto podobną tezę. Warto zaznaczyć, że dla KRLD wojna koreańska to „wojna o wyzwolenie ojczyzny”. Według północnokoreańskich mediów wojna jako rezultat „prowokacji amerykańskich imperialistów” to „niepodważalny fakt”. W tym kontekście ciekawa była reakcja południowokoreańskiego rządu na przemówienie Xi Jinpinga – Seul również odwołała się do „uznawanego przez społeczność międzynarodową faktu”, że wojna koreańska była rezultatem północnokoreańskiej agresji. Różne wizje przebiegu tego konfliktu stanowią przeszkodę dla jego zakończenia w postaci podpisania traktatu pokojowego.

KOMENTARZ

W październiku Korea Południowa w dalszym ciągu zmagala się kryzysem wewnętrznym. Przede wszystkim śledztwa w sprawie skandali finansowych wstrząsnęły sceną polityczną. Skutki skandalu związanego z oszustwami finansowymi funduszy inwestycyjnych Lime i Optimus zachwiały sceną polityczną oraz podzieliły opinię publiczną. Zarówno partia rządząca, jak i jej przeciwnicy oskarżali się wzajemnie jako odpowiedzialnych za skandal. Gdy przesłuchiwany w trakcie śledztwa szef jednego z funduszy oskarżył o działania korupcyjne polityków z różnych kręgów władzy i prokuratorów rozpoczął się spór między opozycją a rządem. Skandal ten wpłynął także na pogłębiający się konflikt między Ministerstwem Sprawiedliwości a prokuraturą.

Kluczowy podejrzany w śledztwie miał ujawnić, że lobbował wspólnie z prokuratorami oraz politykami opozycji. W trakcie śledztwa pojawiły się także podejrzenia, że byli pracownicy Biura Prezydenta również mogli być zaangażowani w oszustwa finansowe. Rządząca Partia Demokratyczna oskarżyła prokuratorów prowadzących dochodzenie w sprawie funduszy inwestycyjnych o próby przekupienia świadków i podejrzanych, wzywając do wszczęcia wewnętrznego śledztwa w prokuraturze. Natomiast opozycyjna partia Siła Narodu wyszła z postulatem wyznaczenia niezależnego prawnika, uznając, że obecna prokuratura nie jest bezstronna. Podczas posiedzenia Zgromadzenia Narodowego doszło do konfrontacji posłów w tej sprawie. Partia rządząca opowiedziała się za tym, żeby śledztwo ostatecznie zostało zlecone nowej agencji śledczej, która ma zajmować się sprawami korupcji wśród urzędników państwowych wysokiej rangi (Corruption Investigation Office for High-Ranking Officials, w skrócie CIO).

Opinia publiczna w tej sprawie pozostała podzielona. Ponad 43% ankietowanych poparło propozycję partii opozycyjnej, aby wszcząć niezależne śledztwo. Natomiast prawie 39% respondentów chce, aby sprawa trafiła do nowej agencji antykorupcyjnej – która oficjalnie nie została jeszcze powołana. Według założeń Biuro ds. Śledztw Korupcyjnych ma być agencją niezależną. Warto przypomnieć, że ustawa o powołaniu agencji została przyjęta w lipcu jako sposób na zreformowanie prokuratury, która w opinii publicznej cieszyła się „niekontrolowaną władzą”. Opóźnienie w uruchomieniu nowej agencji wynika z problemów z wyborem szefa jednostki. Zgodnie z ustawą musi zostać powołany komitet rekomendacyjny, w którego skład wejdą zarówno przedstawiciele rządu i opozycji, jak i samej organizacji. Istotnym założeniem kontroli prawidłowości funkcjonowania agencji, jest powołanie jej szefa za zgodą

partii opozycyjnej. Do tej pory partie nie doszły jednak do porozumienia w tej sprawie.

Istotną kwestią na scenie politycznej pozostaje **narastający konflikt między ministrem sprawiedliwości Choo Mi-ae a prokuraturą**. W tym miesiącu wielu prokuratorów zaczęło publicznie wypowiadać się przeciwko Minister i planowanej reformie prokuratury. Przede wszystkim zarzucono szefowej Ministerstwa Sprawiedliwości nadużywanie uprawnień do mianowania prokuratorów czy zlecenia wszczęcia śledztw. Choo Mi-ae skorzystała z rzadko wykorzystywanej prerogatywy do zlecenia szeregu śledztw, argumentując swoją decyzję postawą prokuratora generalnego Yoon Seok-youla. Według Minister szef prokuratury był niechętny, aby rozpocząć niektóre śledztwa ze względu na przyjęte przez siebie stanowisko „przeciwnika reform prokuratorskich”. W połowie października minister Choo Mi-ae odsunęła prokuratora generalnego od śledztwa w sprawie funduszu inwestycyjnego Lime, zarzucając mu skupienie się wyłącznie na współpracownikach prezydenta Moon Jae-ina, a nie na politykach opozycji i członkach prokuratury również podejrzewanych w związku ze skandalem finansowym. W rezultacie prokurator Park Soon-chul prowadzący to śledztwo zrezygnował ze sprawy. Park zaprzeczył zarzutom, jakoby prokuratura kierowana przez Yoon Seok-youla nie dołożyła wszelkich starań, by szybko rozwiązać sprawę. Prokurator wyraził obawy, że sprawa „padła ofiarą politycznych sporów”, a „uczciwość śledztwa będzie nadal kwestionowana, niezależnie od wyników”. W obronie decyzji Choo Mi-ae stanął rząd.

Konflikt na linii Ministerstwo Sprawiedliwości – prokuratura oraz skandal finansowy, w którym podejrzewani są zarówno byli współpracownicy obecnego Prezydenta, jak i członkowie opozycji i prokuratury wskazuje na pilną potrzebę powołania szefa nowej agencji antykorupcyjnej. Jednak mechanizm, który miał stanowić zabezpieczenie dla bezstronności instytucji, w momencie tak wielkiego podziału na scenie politycznej stanowi przeszkodę. Partia rządząca stoi przed koniecznością pójścia na kompromis i spełnienia warunków opozycji, aby spełnić oczekiwania opinii publicznej, domagającej się niezależnych śledztw (czy to przez niezależnych prawników, czy CIO) w sprawach dotyczących wysokich rangą urzędników i ich rodzin.

Ocena spuścizny szefa Samsunga również podzieliła scenę polityczną. W październiku zmarł Lee Kun-hee, ikona koreańskiego biznesu, co stało się pretekstem do oceny wpływu konglomeratów na rozwój Korei Południowej.

Partia Demokratyczna uważa, że Lee pozostawił po sobie pewne „negatywne dziedzictwo”, które obecnie stanowi przeszkodę dla rozwoju dobrych praktyk gospodarczych i powinno zostać zniesione przez społeczeństwo. Partia rządząca odniosła się przede wszystkim do

przyzwolenia na łamanie prawa w imię wzrostu gospodarczego. Sukces konglomeratów był często rezultatem łamania prawa oraz stworzenia bliskich powiązań między środowiskiem biznesowym a administracją. Stworzony przez takie konglomeraty jak Samsung system stanowi przeszkodę dla rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw. Jednocześnie szef Partii Demokratycznej i były premier Lee Nak-yon docenił „kolosalne osiągnięcia biznesowe”, które stanowiły siłę napędową rozwoju Korei Południowej. Jednocześnie podkreślił, że niektóre praktyki konglomeratów należy zmienić – jak chociażby brak zgody na istnienie związków zawodowych w Samsungu.

Największa partia opozycyjna Siła Narodu, reprezentująca konserwatystów skupiła się na pochwaleniu osiągnięć Lee Kun-hee, który przekształcił Samsunga w „globalną potęgę biznesową”. Według opozycji, innowacje i ciężka praca nadal stanowią przyszłość rozwoju Korei Południowej.

Należy zwrócić uwagę, że ocena spuścizny szefa Samsunga zleżała od spektrum ideologicznego partii politycznych. Mniejszościowa progresywna Partia Sprawiedliwości oceniła, że Lee pozostawił po sobie „mroczną historię” w nowoczesnym koreańskim społeczeństwie. Jako dowód na ciągłą obecność „złego wpływu” konglomeratów wskazano na spadkobiercę Lee Kun-hee, jego syna Lee Jae-yonga. Nazywany potocznie „księciem Samsunga, Lee Jae-yong został oskarżony w 2017 roku o przekupstwo, malwersacje oraz krzywoprzysięstwo. Jego aresztowanie było związane z dochodzeniem w sprawie skandalu Choi Soon-sil i byłej prezydent Park Geun-hye. Ostatecznie Lee został zwolniony z więzienia w 2018 roku, kiedy sąd zawiesił jego 5-letni wyrok w sprawie przekupstwa Park Geun-hye. Z kolei mniejszościowa partia prawicowa oceniła, że wkład Samsunga w rozwój gospodarki Korei Południowej nie powinien być lekceważony.

Należy zauważyć, że Samsung w Korei Południowej nie jest jedynie firmą, stając się symbolem rozwoju gospodarczego, który ugruntował pozycję państwa na arenie międzynarodowej. Mimo to stosowane przez ten konglomerat praktyki – wątpliwa metoda sukcesji, uchylanie się od płacenia podatków, działanie przeciwko związkom zawodowym czy w końcu bliskie powiązanie z rządem stanowią nierozwiązane problemy, z którymi musi się zmierzyć koreański rząd i społeczeństwo. Potrzeba zmian widoczna jest w przypadku procesu Lee Jae-yonga – zawieszenie jego kary wzbudziło społeczną debatę, jak długo jeszcze „bogaci przestępcy” i politycy będą unikać kar za łamanie prawa. Jest to kolejny przypadek, który wzmaga społeczne poparcie dla utworzenia CIO oraz reformy prokuratury i sądownictwa.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

